

Aan
Titus Livius

KENNISMEMO

Datum
06 maart 2009

Van
KENNISCENTRUM,

Ed Berendsen
T (020) 687 1625
Ed.Berendsen@uwv.nl

Onderwerp

KM 09/02 Prognose doorstroom van de WW naar de Bijstand

Puntsgewijze samenvatting van de belangrijkste bevindingen

- *Het aantal WW'ers dat uitstroomt uit de WW wegens het bereiken van de maximale WW-duur neemt naar verwachting toe van 63.000 in 2008 naar 111.000 in 2010.*
- *De doorstroom naar Bijstand bedroeg in 2007 14.500 mensen en zal naar verwachting stijgen tot 24.000 in 2010. De top van de doorstroom ligt echter na 2010.*
- *Het merendeel van de mensen die uitstromen wegens het bereiken van de maximale WW-duur stroomt niet door naar de Bijstand. Wat zij doen na de WW is op dit moment niet bekend.*

Inleiding

In februari heeft het CPB de prognose voor 2009 en 2010 opnieuw sterk bijgesteld. De economische groei (BBP) voor 2009 is verlaagd van -0,75% naar -3,5% en voor 2010 wordt nu een krimp van 0,25% verwacht. Door de slechte economische omstandigheden zal de instroom in WW sterk toenemen. Het gevolg van de sterk stijgende instroom is dat, zij het met vertraging, ook de uitstroom gaat toenemen. Een belangrijke uitstroomcategorie is groep WW'ers die de maximale uitkeringsduur bereikt. Een deel van deze WW'ers zal een Bijstanduitkering aanvragen: de doorstroom naar de Bijstand. De stijgende instroom in de WW leidt dus tot een stijging van de doorstroom naar de Bijstand. Dit memo bevat een prognose van deze doorstroom¹.

Prognose

In tabel 1 is de prognose opgenomen. De stijgende werkloosheid zorgt er ervoor dat de doorstroom vanuit de WW naar de Bijstand toeneemt van circa 13.000 in 2008 naar 17.000 in 2009 en naar 24.000 in 2010. De toename stopt echter niet in 2010. Doordat de uitstroom vertraagd reageert op de toenemende instroom bereikt de uitstroom, volgens de huidige verwachtingen, pas zijn piek in 2012. De doorstroom naar de Bijstand stijgt daardoor naar circa 29.000 in 2011. Ook na 2011 zal de doorstroom nog verder stijgen.

Tabel 1 Prognose doorstroom naar de Bijstand

	2007	2008	2009	2010	2011
Beëindigde uitkeringen (x 1000)	311,2	262,3	311	396	468
Uitstroom in personen (x 1000)	271,2	232,0	270	341	403
Uitstroom wegens maximale duur (% uitstroom)	25%	27%	30%	33%	33%
Uitstroom wegens maximale duur in personen (x 1000)	67,8	63,0	80	111	132
Doorstroom WW naar Bijstand, personen (x 1000)	14,5	13	17	24	29
Mutatie doorstroom naar Bijstand (%)		-8%	28%	39%	18%

Noot. Cursieve getallen betreffen ramingen.

¹ De wijze waarop de prognose tot stand gekomen staat in bijlage A.

Het merendeel van de werklozen, die uitstromen wegens bereiken van de maximale uitkeringsduur, stroomt echter niet door naar de Bijstand: 87.000 mensen (bijna 80%) volgen in 2010 een andere route. Ze hebben ofwel alsnog snel werk gevonden, ofwel ze krijgen een uitkering in het kader van de IOW (oudere werklozen), ofwel ze komen niet in aanmerking voor een Bijstanduitkering. In het laatste geval gaan ze behoren tot de niet uitkeringsgerechtigden werkzoekenden (NUG). Hoe de groepen verdeeld zijn weten we niet. De verwachting is dat vooral de groep niet uitkeringsgerechtigden sterk in omvang zal toenemen. Nadere analyse moet hierover echter meer duidelijk in geven.

Bijlage A: Opbouw prognose

In UKV 2008-II is een analyse opgenomen van de doorstroom naar de Bijstand in 2007. In tabel A.1 is weergegeven welke WW'ers doorstromen. De tabel geeft aan dat in 2007 14.500 mensen vanuit de WW doorgestroomd zijn naar de Bijstand, het overgrote merendeel wegens het bereiken van de maximale uitkeringsduur. De doorstroom is echter maar een klein deel van de uitstroom. Uiteindelijk stroomt maar 5% door naar de Bijstand. Dat percentage is de laatste jaren redelijk stabiel.

Tabel A.1 Doorstroom van WW naar Bijstand naar reden uitstroom WW (2007)²

	Uitstroom uit WW		Doorstroom naar Bijstand		
	Aantal* (mensen, per reden uitstroom)	Aandeel (per reden uitstroom)	Aantal** mensen	Aandeel (per reden uitstroom)	Doorstroom- percentage (van WW- uitstroom)
Reden uitstroom WW					
werkhervatting	138.200	51%	560	4%	0%
ZW-/ WAO-uitk.	26.500	10%	520	4%	2%
maximum duur uitk.	72.000	26%	12.730	88%	17%
maatregel	300	0%	30	0%	8%
niet beschikbaar	4.000	1%	40	0%	1%
geen werkbriefje	12.700	5%	370	3%	3%
overig	13.800	5%	130	1%	1%
onbekend	4.400	2%	120	1%	2%
Totaal	271.900	100%	14.500	100%	5%

*) Ten miste één maal de WW uitgestroomd in 2007. Afgerond op honderdtallen.

**) Voorlopige cijfers, Cursief gedrukt: aantallen zijn geraamd

Uit de tabel blijkt ook dat de doorstroom naar de Bijstand vrijwel volledig bestaat uit mensen die de WW uitstromen wegens het bereiken van de maximale WW-duur. Factoren die de doorstroom bepalen zijn dus voor een belangrijk deel dezelfde factoren die ook het bereiken van de maximale WW-duur bepalen.

Bepalend voor het bereiken van de maximale WW-duur zijn de volgende factoren:

- De omvang van de WW-instroom. Als er meer mensen werkloos worden zullen onder gelijke omstandigheden ook meer mensen de maximale WW-duur bereiken.
- De conjunctuur. De conjunctuur bepaalt enerzijds de omvang van de WW-instroom en anderzijds de WW-duur. In slechte economische omstandigheden neemt de instroom toe. Daarnaast neemt ook de WW-duur toe omdat het meer tijd kost om een baan te vinden. Het aandeel van mensen waarbij dat niet lukt neemt dan ook toe. In goede economische omstandigheden gebeurt het tegenovergestelde.
- Wetswijzigingen. Verschillende wetswijzigingen hebben er de afgelopen jaren voor gezorgd dat de maximale uitkeringsduur sterk is ingekort³. Als gevolg daarvan is het percentage WW'ers, dat uitstroomt wegens het bereiken van de maximale uitkeringsduur, gestegen van 9% in 2003 tot 27% (zie tabel A.2).

² Bron: UWV Kwartaalverkenning 2008-II

³ Eind 2003 is de vervolguitering afgeschaft. Vervolgens is eind 2006 is het feitelijke arbeidsverleden ingevoerd, de kortdurende uitkering afgeschaft en vervangen door een in duur gehalveerde loongerelateerde uitkering. Verder is eind 2006 de duur van de loongerelateerde uitkering verkort tot 38 maanden.

Tabel A.2 Ontwikkeling percentage uitstroom uit de WW wegens maxduur

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Uitstroom wegens werk	52%	54%	55%	54%	52%	52%
Uitstroom wegens maxduur	9%	12%	18%	21%	25%	27%
Uitstroom wegens overige redenen	39%	34%	28%	25%	23%	21%
<i>Toename aandeel maxduur</i>	<i>-7%</i>	<i>26%</i>	<i>47%</i>	<i>19%</i>	<i>19%</i>	<i>7%</i>

Bron: UWV.

Om een prognose te kunnen maken moet dus een uitspraak gedaan worden over de omvang van de in- en uitstroom in de WW, rekening houdend met conjunctuur, en over het percentage WW'ers dat uitstroomt wegens het bereiken van de maximale WW-duur. Voor de omvang van de in- en uitstroom in de WW kan gebruik gemaakt worden van de actuele WW-ramingen. Deze zijn opgenomen in tabel A.3. Bij deze raming is verder rekening gehouden met een daling van de uitstroomkans met 10% in 2009 en nog eens 10% in 2010. Dit betekent dat ook het percentage, dat uitstroomt wegens het bereiken van de maximale WW-duur, in 2009 met 10% stijgt (naar 30%) en in 2010 nog eens (naar 33%).

Tabel A.3 Raming werkaanbod, uitkeringen (CEP 2009)⁴

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Raming CEP 2009							
Aantallen (x 1000)							
Beslissingen	299,4	415	597	615	615	615	615
Afwijzingen	57,4	75	108	112	112	112	112
Toekenningen	242,1	340	489	503	503	503	503
Beëindigingen	262,3	311	396	468	492	502	503
Bestand ultimo jaar	170,8	200	293	327	338	339	339
Uitkeringsjaren	148,9	169	241	293	310	314	314
Mutatie (%)							
Beslissingen	-2,4	38,6	43,7	3,1	0,0	0,0	0,0
Afwijzingen	6,6	30,7	43,8	4,1	0,0	0,0	0,0
Toekenningen	-4,3	40,5	43,7	2,9	0,0	0,0	0,0
Beëindigingen	-15,7	18,5	27,5	18,2	5,0	2,1	0,1
Bestand ultimo jaar	-11,3	17,2	46,3	11,8	3,3	0,1	0,0
Uitkeringsjaren	-17,9	13,8	42,0	21,6	6,0	1,2	0,0

Gegeven een prognose van de uitstroom en de uitspraak over het percentage uitstroom wegens maxduur kan een uitspraak gedaan worden over de uitstroom wegens het bereiken van de maximale uitkeringsduur. Om een prognose te maken van de doorstroom moet echter nog een element worden toegevoegd. Bij de doorstroom naar de Bijstand gaat het om personen, de prognose in tabel A.3 betreft echter uitkeringen. De uitstroomprognose moet daarom worden vertaald naar een prognose van personen. In tabel A.4 is de verhouding weergegeven tussen de uitstroom in uitkeringen en de uitstroom in personen voor de periode 2003 – 2008. Uit tabel blijkt dat de verhouding uitkeringen / personen tussen 0,85 en 0,88 ligt. De verhouding schommelt met de conjunctuur. In een laagconjunctuur ligt de waarde

⁴ Bron: UWV-notitie "Ontwikkeling werkaanbod WW op basis van de voorlopige CPB-cijfers t.b.v. het CEP 2009" van 18 februari.

lager dan in een hoogconjunctuur. Om rekening te houden met de huidige conjuncturele situatie houden we daarom voor 2009 als waarde 0,87 aan en voor 2010 0,86.

Tabel A.4 Verhouding uitkeringen versus personen voor de WW-uitstroom

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Beëindigde uitkeringen	342.548	383.640	407.098	370.986	311.156	262.776
Uitstroom in personen	292.871	325.930	346.252	321.029	271.177	232.011
Verhouding	0,855	0,850	0,851	0,865	0,872	0,883

Bron: UWV.

Met behulp van de uitstroomprognose, de prognose van het percentage uitstroom wegens maxduur en de verhouding uitkeringen/personen kan een prognose gemaakt worden van het aantal personen dat uitstroomt wegens het bereiken van de maximale uitkeringsduur. Onder de veronderstelling, dat het aandeel dat doorstroomt naar de Bijstand stabiel is, kan een prognose gemaakt worden van de doorstroom, uitgaande van het aantal personen in de 2007 (tabel A.1).

Overzicht KENNISMEMO'S

2005

- 05/01 Eigen risicodragers WAO/WIA
- 05/02 RWI rapport "de weg terug: van arbeidsongeschiktheid naar werk
- 05/03 Reintegratiemarkt en UWV in vogelvlucht
- 05/04 Doorstroom van WW naar WWB per regio
- 05/05 Stelselherzieningen in WW sinds 2003 [artikel in W&I]
- 05/06 WW kwartaalramingen 2005 IV
- 05/07 AO Kwartaalramingen 2005 IV

2006

- 06/01 ZW Kwartaalramingen 2005 IV
- 06/02 Werkloosheid in de regio Haaglanden
- 06/03 Ontwikkelingen bij WAJONG
- 06/04 Vraaggericht re-integreren en arbeidsmarktprognoses [artikel in W&I]
- 06/05 Startnotitie WAJONG
- 06/06 WW Kwartaalramingen 2006 I
- 06/07 AO Kwartaalramingen 2006 I
- 06/08 Dossierstudie WIA 80-100
- 06/09 WIA Kwartaalramingen 2006 I
- 06/10 ZW Kwartaalramingen 2006 I

- 06/11 Vaststelling en evaluatie van effectiviteit van reïntegratiemaatregelen voor WW cliënten
- 06/12 Eerste verkenningen WIA
- 06/13 Steekproeftrekking onderzoek zittend bestand WW
- 06/14 Uitstroomkansen in WIA
- 06/15 Klantontwikkelingen UWV
- 06/16 Herbeoordeling van werkende WAO'ers
- 06/17 Re-integratie na herbeoordeling [artikel in het blad **re-integratie**]
- 06/18 Instroom in WW na ontslag van werknemers met Wiw- of ID-baan
- 06/19 WW Kwartaalramingen 2006 II
- 06/20 AO Kwartaalramingen 2006 II

- 06/21 ZW Kwartaalramingen 2006 II
- 06/22 De oudere werknemer [artikel W&I]
- 06/23 Klachten; stand van zaken en benchmark met andere publieke instellingen
- 06/24 Witte fraude bij jongeren
- 06/25 Langdurige werkloosheid [artikel in W&I]
- 06/26 Duurzaamheid plaatsingen [artikel in W&I]
- 06/27 Startnotitie vangnet ZW
- 06/28 Zittend Bestand WW: Indicaties voor re-integratiekansen en handavingsrisico's
- 06/29 Ontwikkelingen bij gemeenten na invoering van de WWB
- 06/30 Een jaar WIA; de balans [artikel in ESB]

2007

- 07/01 Doorstroom van WW naar bijstand (WWB), 2003-2010
- 07/02 Indicatieve quick scan participatiepotentieel UWV klanten
- 07/03 Tussenrapportage dossieronderzoek Wajong
- 07/04 WIA monitor WGA; eerste meting
- 07/05 Geactualiseerde raming re-integratiepotentieel UWV klanten
- 07/06 Voorjaarsraming WW
- 07/07 Voorjaarsraming AO
- 07/08 Voorjaarsraming ZW
- 07/09 De groep 35-min in kaart gebracht
- 07/10 Over slaagpercentages en re-integratiedoelstellingen; schattingen en overwegingen

07/11 WIA monitor vangnet; eerste meting
07/12 Stand van zaken onderzoek Zittend Bestand WW
07/13 Zie 08/02
07/14 ZW Raming 2007-II
07/15 AO Raming 2007-II
07/16 WW Raming 2007-II
07/17 Effectiviteit re-integratie AG cliënten
07/18 Samenvatting dossieronderzoek Wajong
07/19 Raming ZW 2007-III

07/20 Klachten WIA klanten
07/21 Raming AO 2007-III
07/22 Raming WW 2007-III

2008

08/01 Vangnet werkprogramma
08/02 Resultaten onderzoek zittend bestand WW
08/03 Overzicht beroepen WW'ers versus vacatures
08/04 Geactualiseerde raming re-integratiepotentieel voorjaar 2008
08/05 Raming AO 2008-I
08/06 Raming ZW 2008-I
08/07 Raming WW 2008-I
08/08 Kwantitatieve overwegingen bij de nieuwe Wajong
08/09a Model klantgerichtheid UWV
08/09b Model klantgerichtheid UWV, detailanalyse

08/10 Raming AO 2008-II
08/11 Raming ZW 2008-II
08/12 Raming WW 2008-II
08/13 Doorstroom van WW naar WWB 2006-2008
08/14 Werkprogramma Pilot Voorspellers voor Werkhervatting
08/15 Ontwikkeling werkaanbod 2009 bij tegenvallende economische ontwikkeling, versie II
08/16 Arbeidsparticipatie, een onderzoek naar Europese systemen en praktijken
08/17 Zachte factoren en werkherhvatting
08/18 Aan het werk met functionele beperkingen.
08/19 TNO subsidieonderzoek overige flexwerkers
08/20 Raming ZW 2008-III
08/21 Raming AO 2008-III
08/22 Raming WW 2008-III

2009

09/01 Prikkelwerking in de sociale zekerheid, een vergelijking tussen de WW en de WWB